

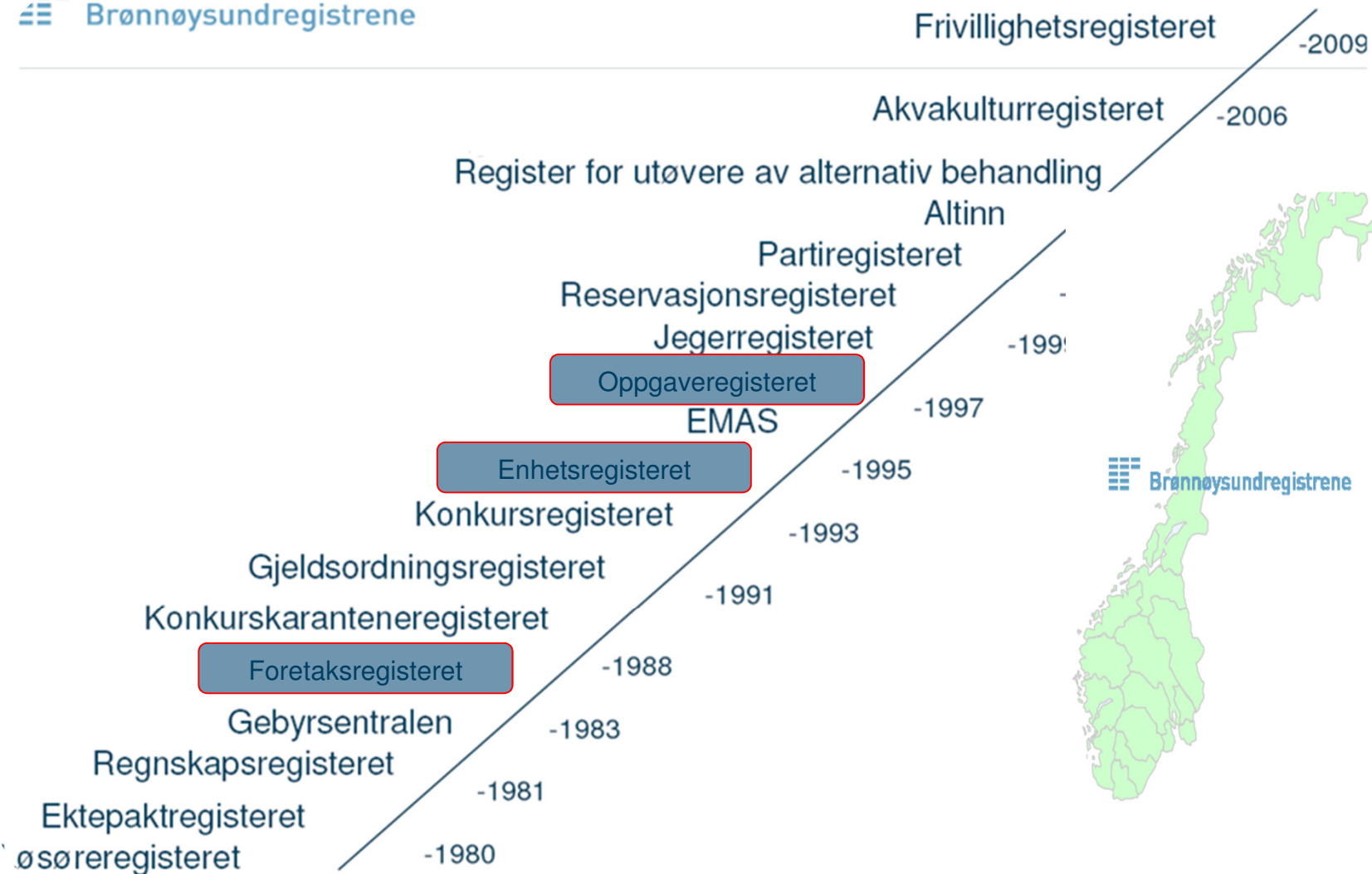
SERES og Tjenesteutvikling i Altinn

Geir Jevne – Semantiske dager – 7.juni 2011

Brønnøysundregistrene

- En etat under Nærings- og handelsdepartementet
- Brønnøysundregistrene hadde 562 ansatte i 2010
- Behandlet ca 2 400 000 dokumenter
- Ca 140 800 000 Internett og online oppslag
- Ca 610 000 telefonsamtaler
(hvorav ca 120 000 til Altinn brukerservice)
- Oppbevarer ca 3 000 000 årsregnskap
- Har opplysninger om ca 1 480 000 enheter
(av disse er ca 420 000 også registrert i Foretaksregisteret)

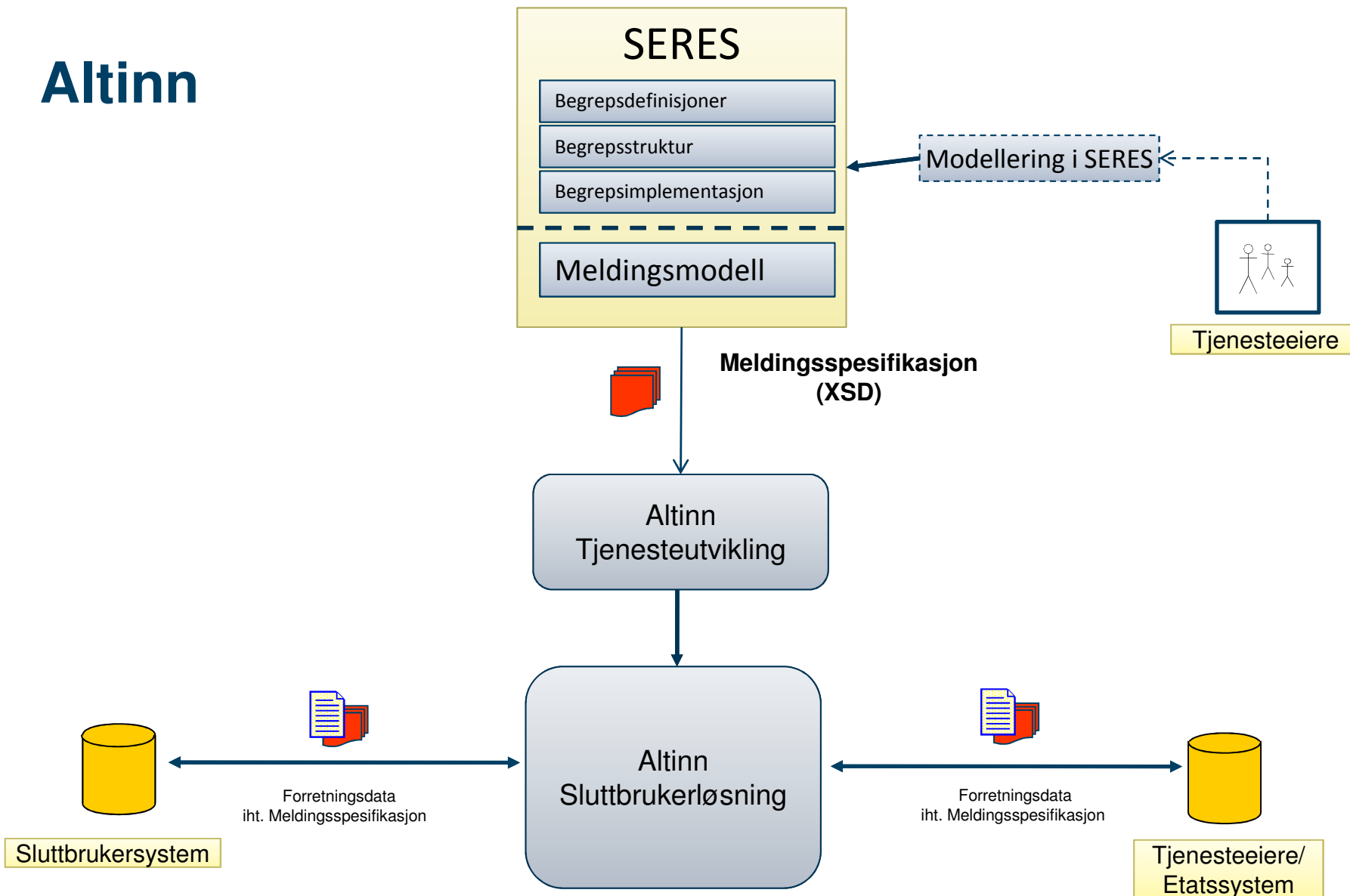
(Tall fra 2010)

Oppgaveregisteret

- Etablert i 1997
- Holde løpende oversikt over næringslivets oppgaveplikter til det offentlige
- Avdekke muligheter for samordning og forenkling
- Hindre overflødig innsamling og registrering av opplysninger
- Oppfordre til gjenbruk

Altinn

Hva er SERES?

- **SERES** = **S**emantikk **R**egister for **E**lektronisk **S**amhandling
- Web-basert løsning hvor brukere kan etablere og forvalte sine egne metadatas til bruk i informasjonsforvaltning og tjenesteproduksjon

Semantikk

”er den grenen av lingvistikken (språkvitenskapen) som studerer ordenes betydning, både enkeltvis og i sammenstilte strukturer (setninger)”

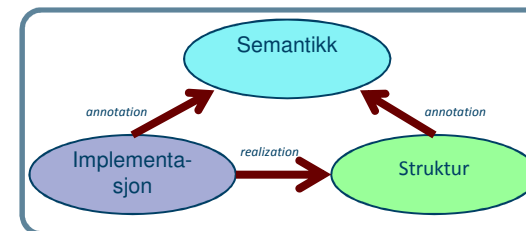
<http://no.wikipedia.org/wiki/Semantikk>

”Metadata er alle fysiske data og all kunnskap som inneholder informasjon om forretnings-, forvaltningsmessige og tekniske prosesser og data som benyttes i en bedrift eller organisasjon”

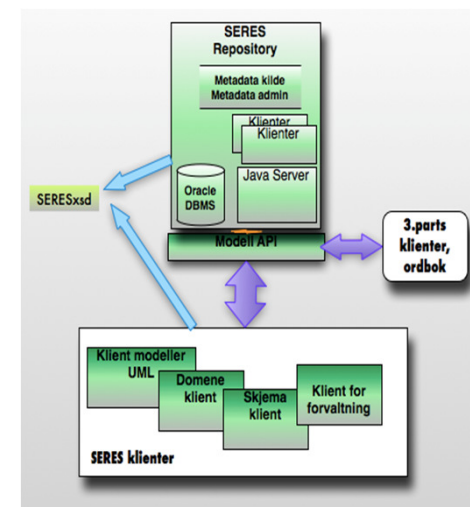
D.Marco: Building and Managing the metadata repository; a full life cycle guide

Hva er SERES?

A. Metodikk for informasjonsbeskrivelse

B. Systemløsning for å utføre og publisere informasjonsbeskrivelser

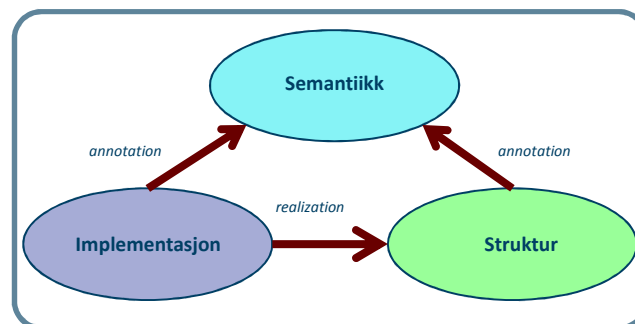
Hva er SERES ?

A. Metodikk for informasjonsbeskrivelse – 3 nivå

Semantikk:

Ordnes betydning og sammenhenger, eks: person kan være både kontaktperson, arbeidstager, barnehagesøker etc.

”Semantikknivået blir som et bibliotek med begrepene til Etaten definert”.

Implementasjon:

Faktisk bruk av dataene i et skjema (elektroniske tjenester). Her kan man legge til/ta bort/endre informasjon som bare benyttes i dette skjemaet eller del av skjema (tilpasning av data fra strukturnivået).

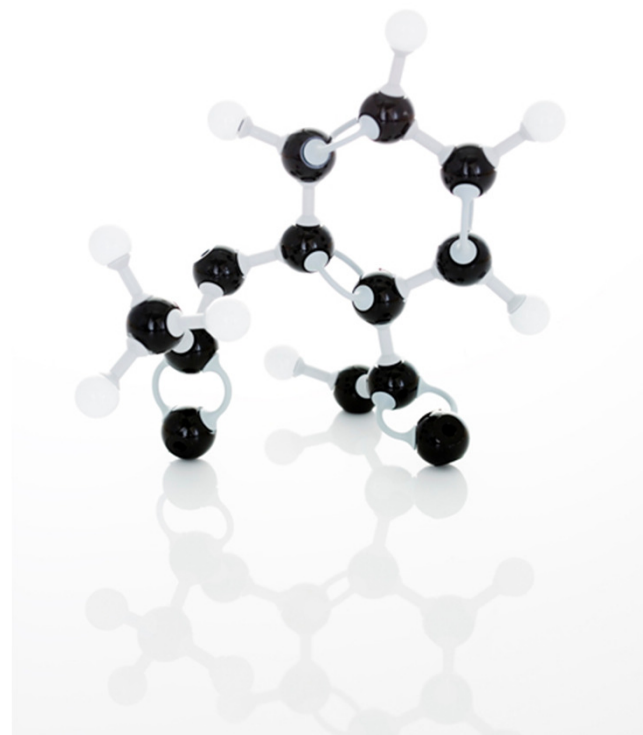
Struktur:

Gjenbrukbare sammensetninger av begrep, eks: en person har navn, fødselsnummer, adresse, jobbadresse, e-post adresse, telefonnummer og mobilnummer. Ikke alle egenskapene om en person brukes i alle sammenhenger
”Grunnstrukturen i dataene som Etaten bruker i sin forvaltningsutøvelse”

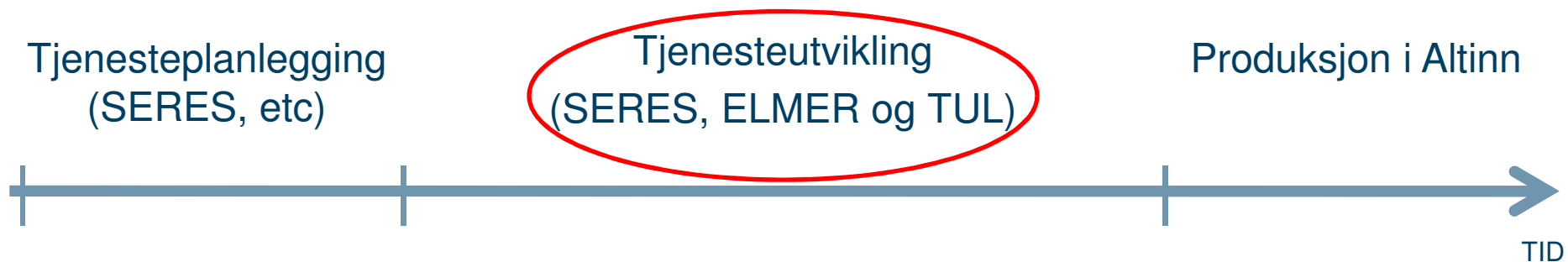

Hvorfor SERES?

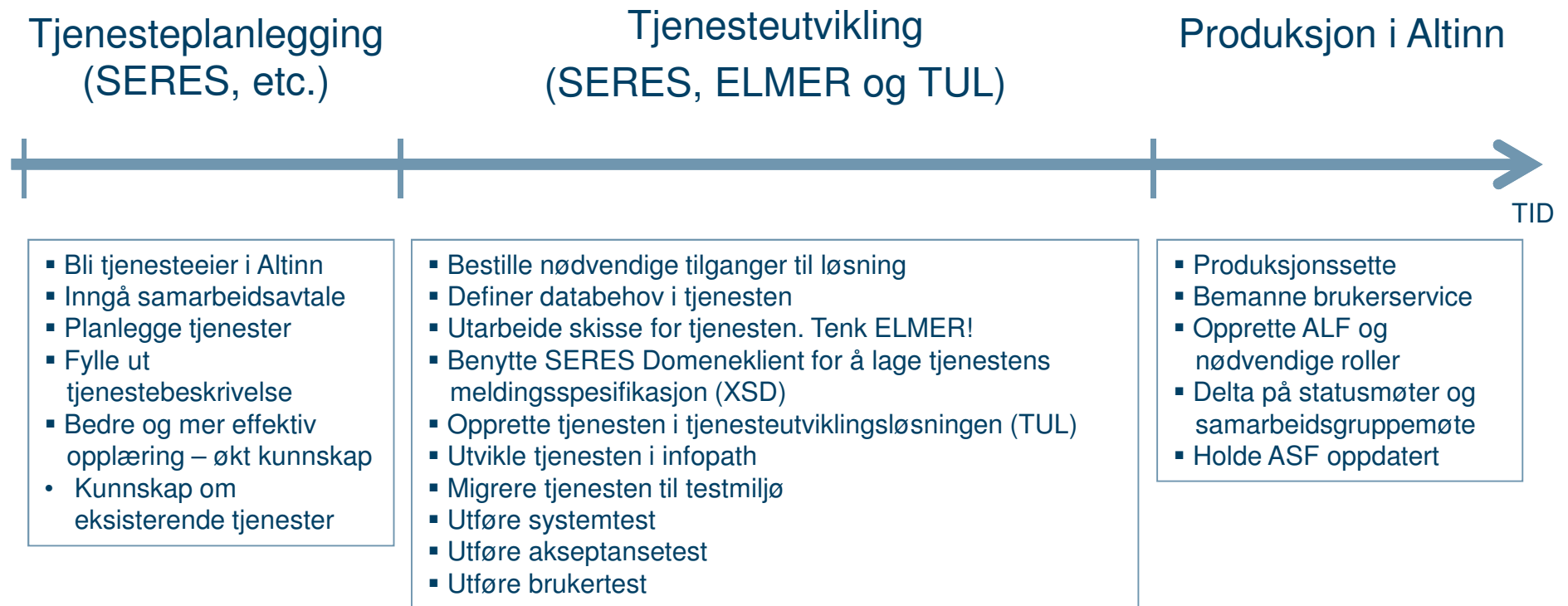
- Gode strukturer over egne metadata
  - ✓ enklere å finne frem
  - ✓ økt forståelse – økt læring
- Gjenbruk
  - ✓ av metadata fra eget metadatalager
  - ✓ av data fra andre tjenester og/eller etater
- Alle begreper skal ha definisjoner
- Felles begreper over tid (referansemodell)
- Bedre løsninger gir bedre tjenester
  - ✓ enklere hverdag for tjenesteeier
    - lettere å utføre revisjoner av eksisterende tjenester
  - ✓ færre innrapporteringer for næringslivet
  - ✓ økt datakvalitet ved hjelp av metadata
- Redusert konsekvens av personell rotasjoner
- Muliggjør bedre og effektiv samordning av tjenester

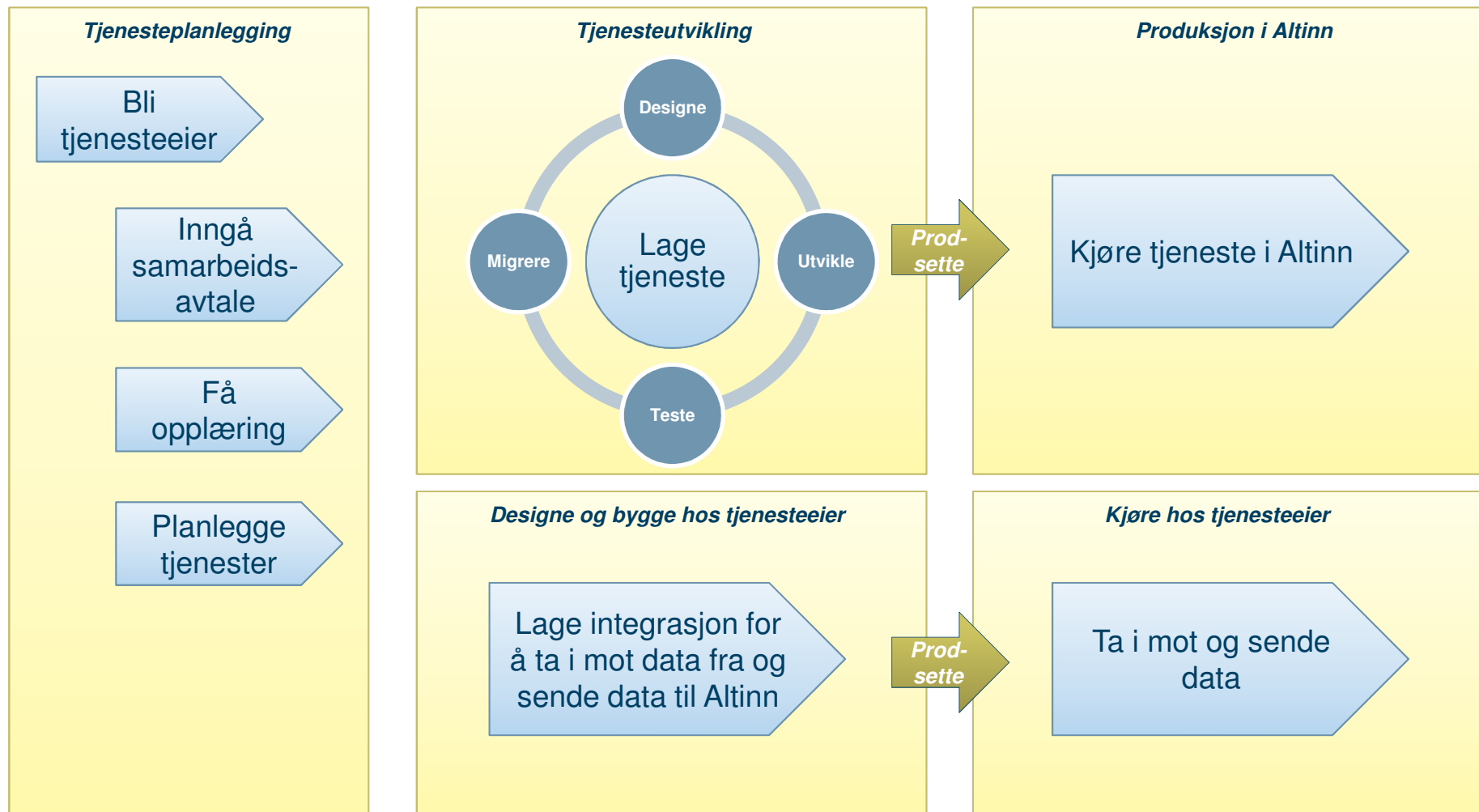
Livsløpet for en tjeneste

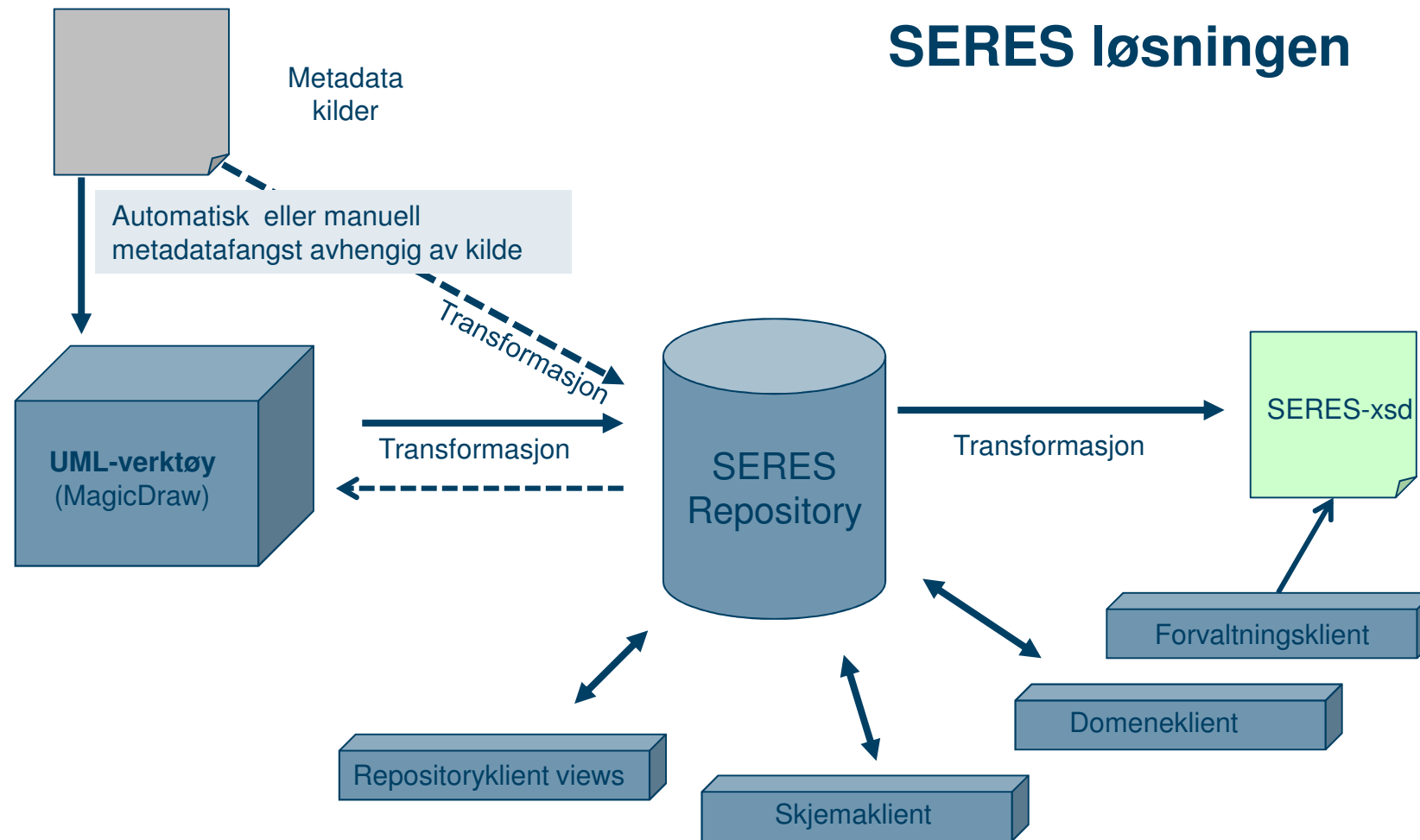
Livsløpet tilpasset Altinn og norsk eForvaltning

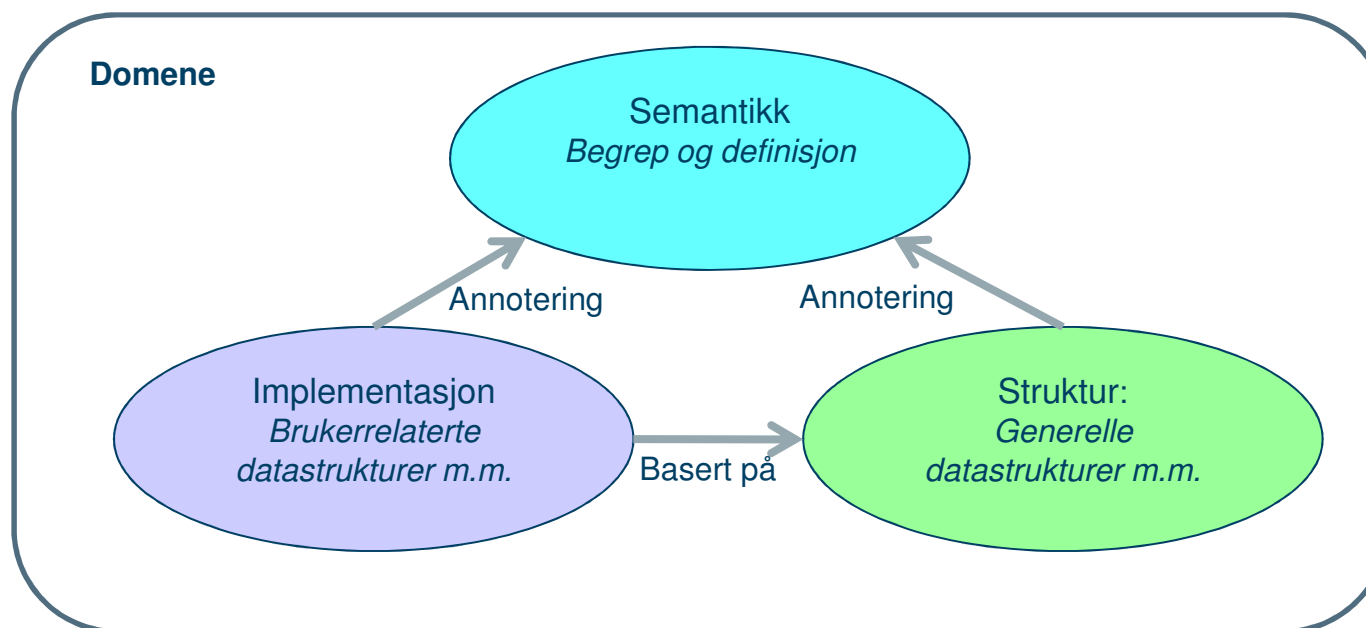
”Livsløpet” – alternativ beskrivelse

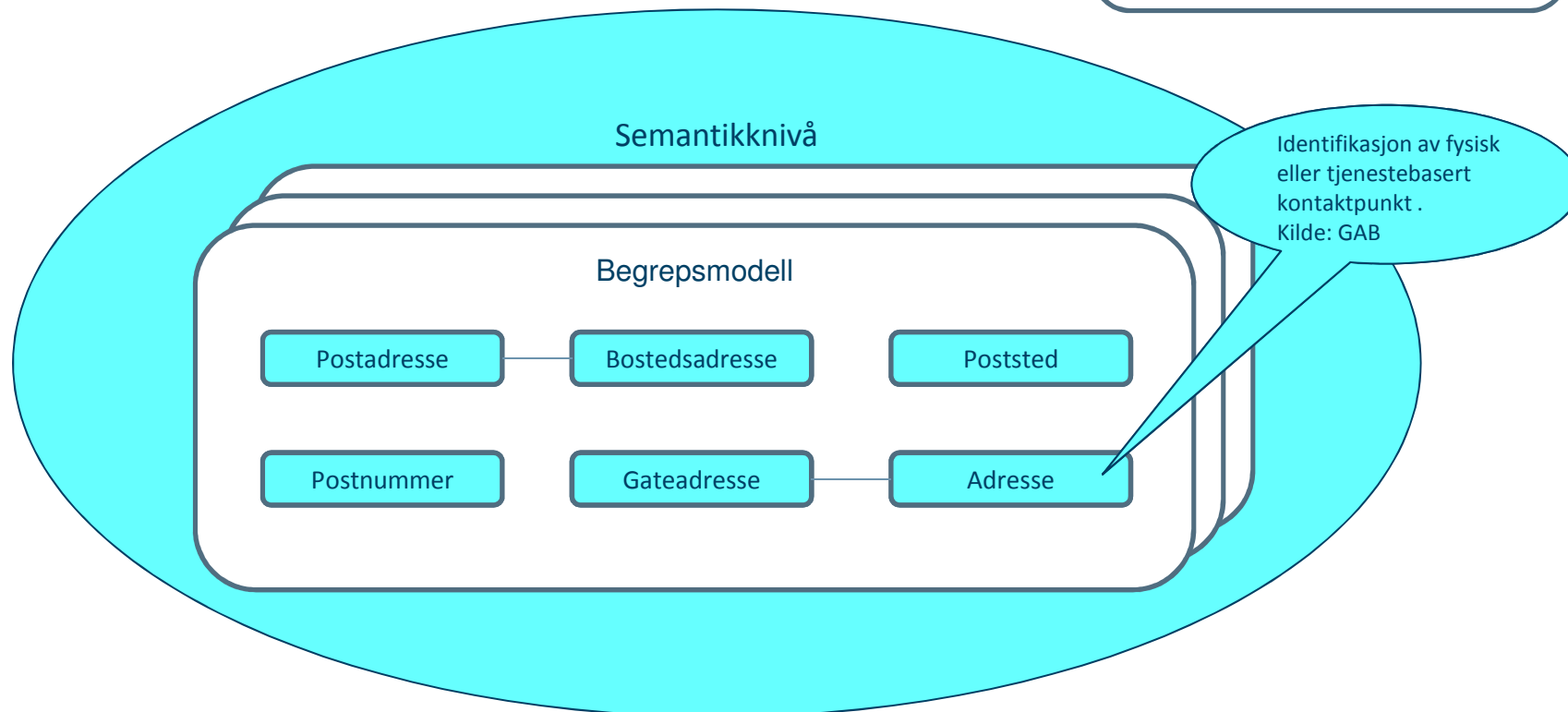
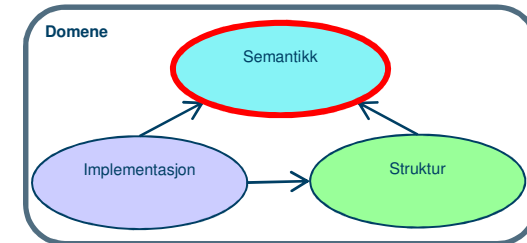
SERES løsningen

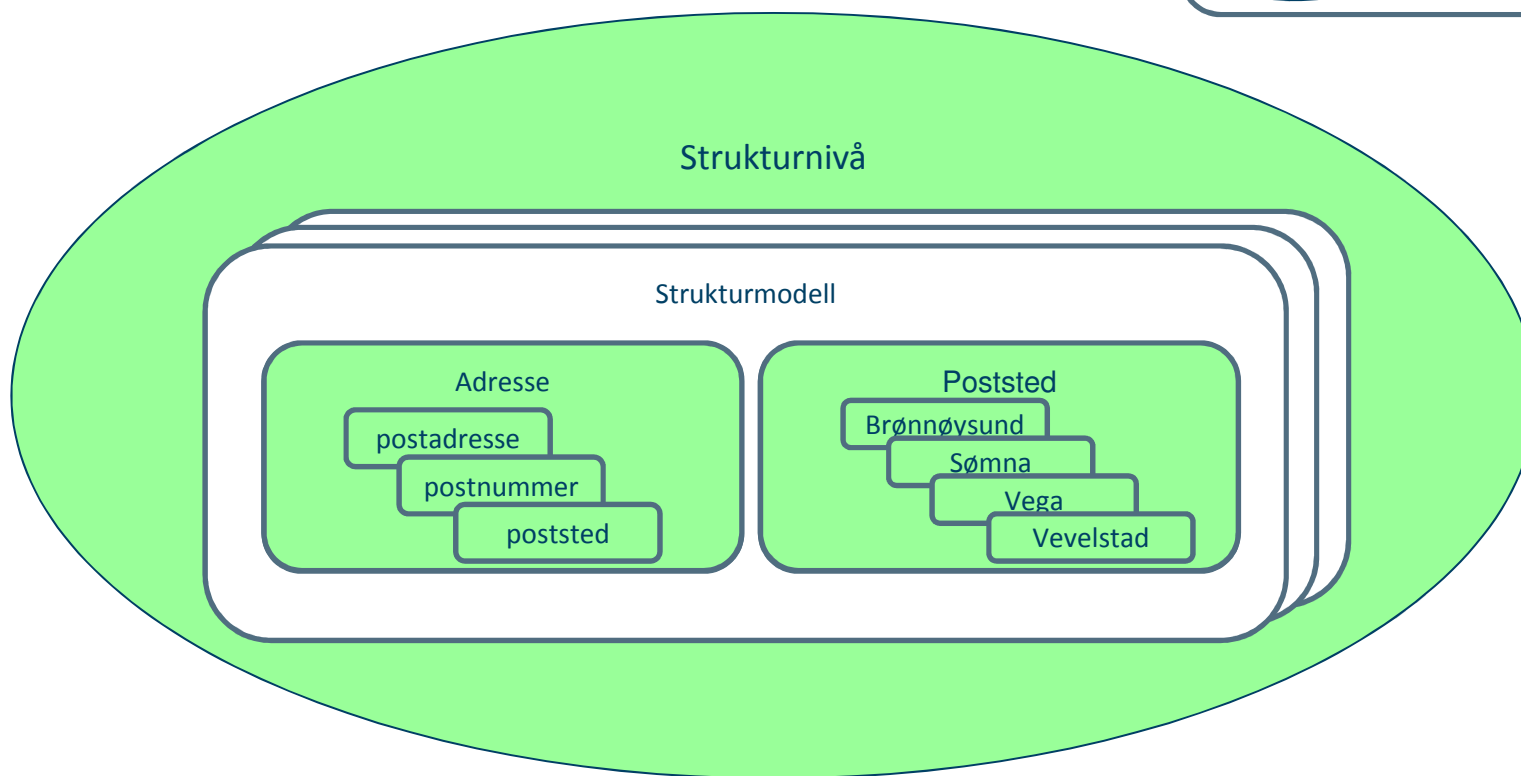
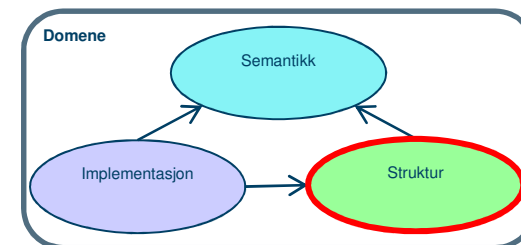
Overordnet struktur

Semantikknivå

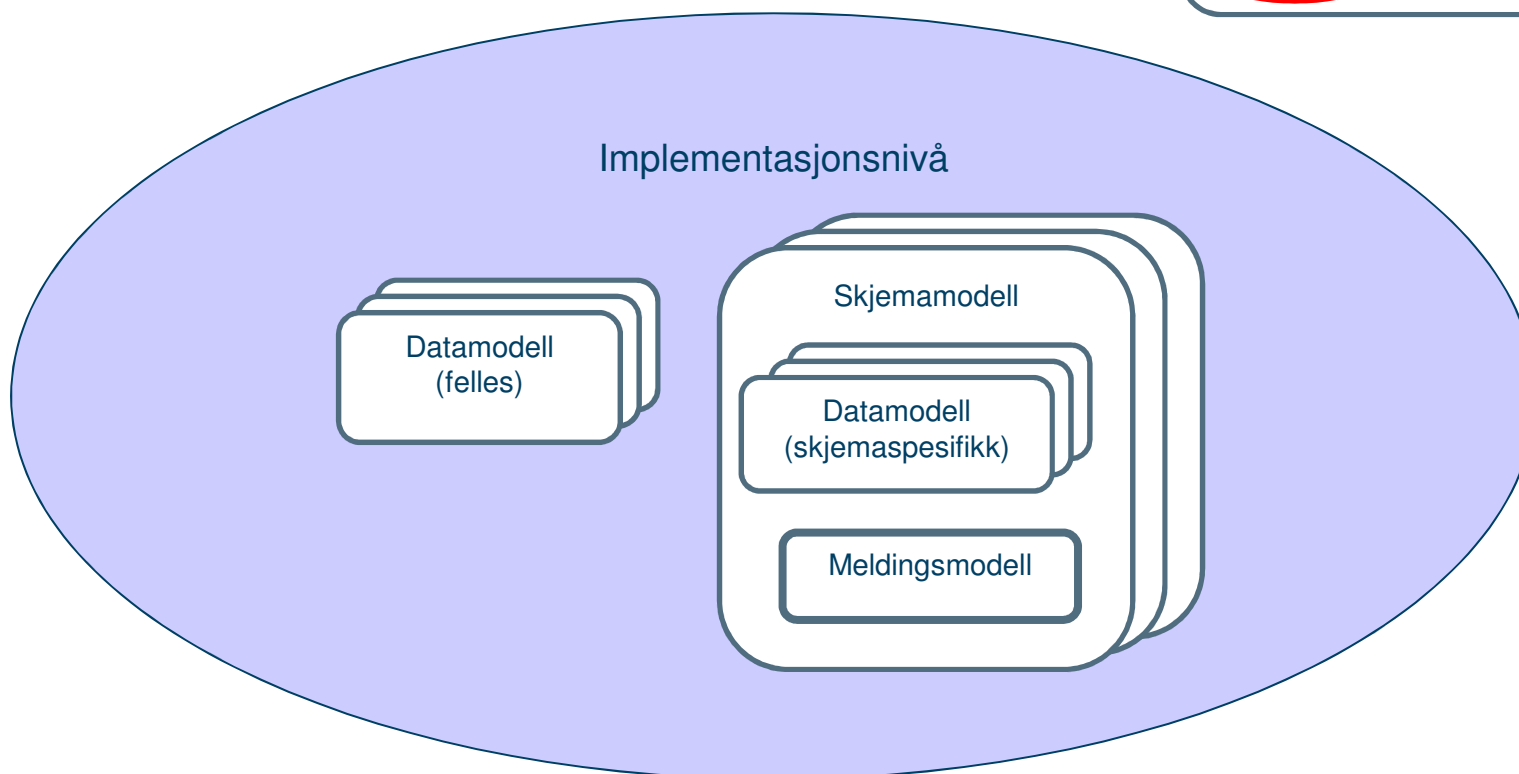
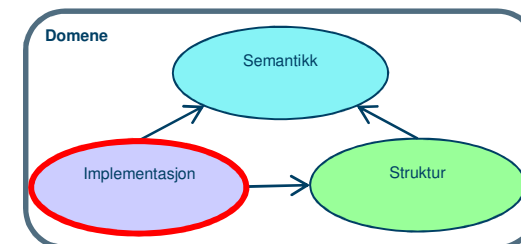

Strukturnivå

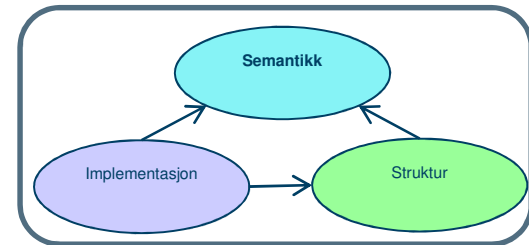
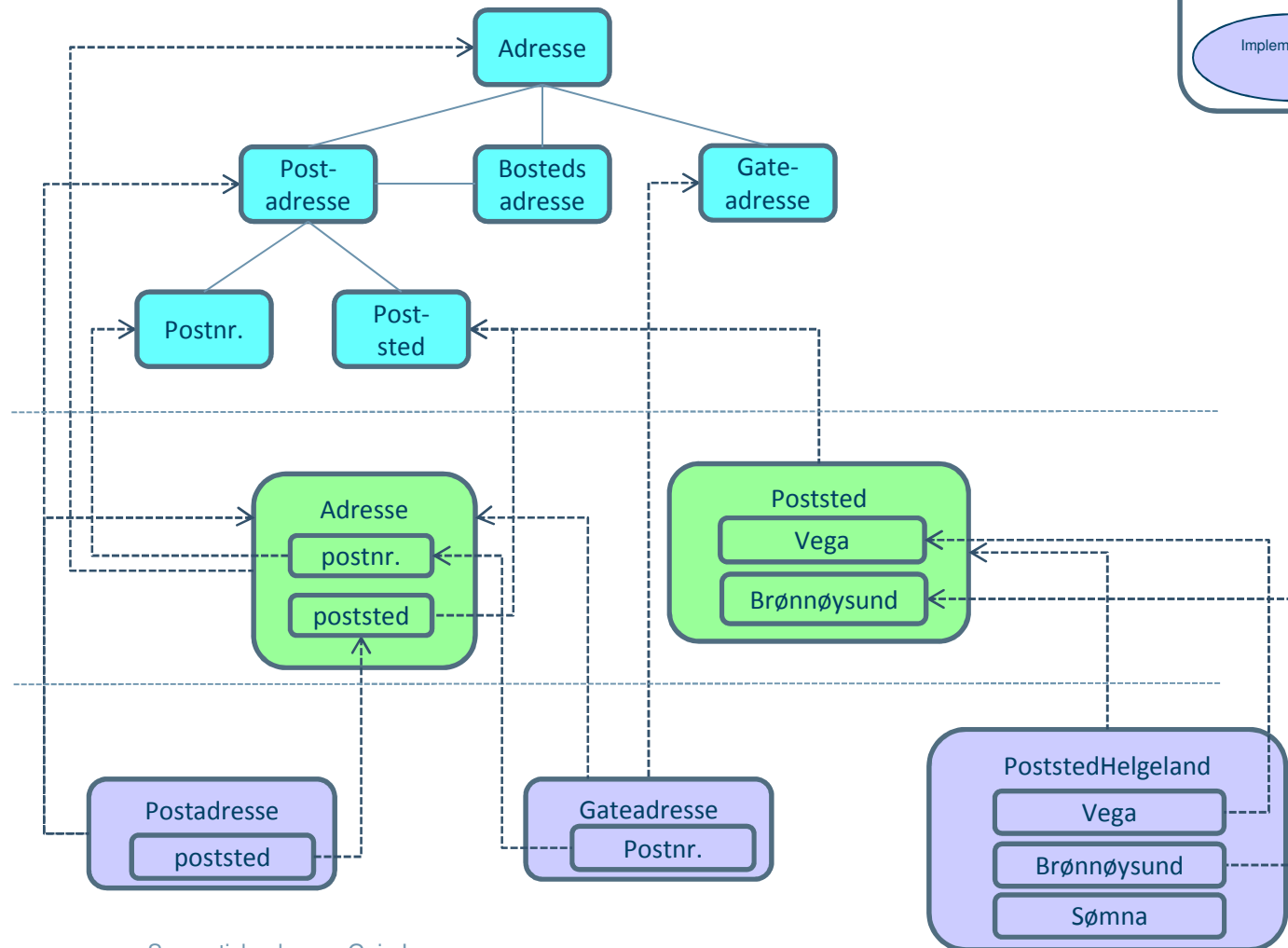

Implementasjonsnivå

Eksempel på relasjoner

Eksempel på metadata som brukes ofte

altinn

Til Min meldingsboks

Skjema Vedlegg

Sider i skjemaet:

- 1. Melder(e)
- 1.2 Annen melder
- 2. Øvrige involv...
- 3. Foretakssammen...
- 4. Foretakenes st...
- 6. Markeder som b...
- 7. Årsberetning o...
- 8. Andre opplysn...
- 9. Offentlighet

Alminnelig melding av foretakssammenslutning

Konkurransetilsynet
Norwegian Competition Authority

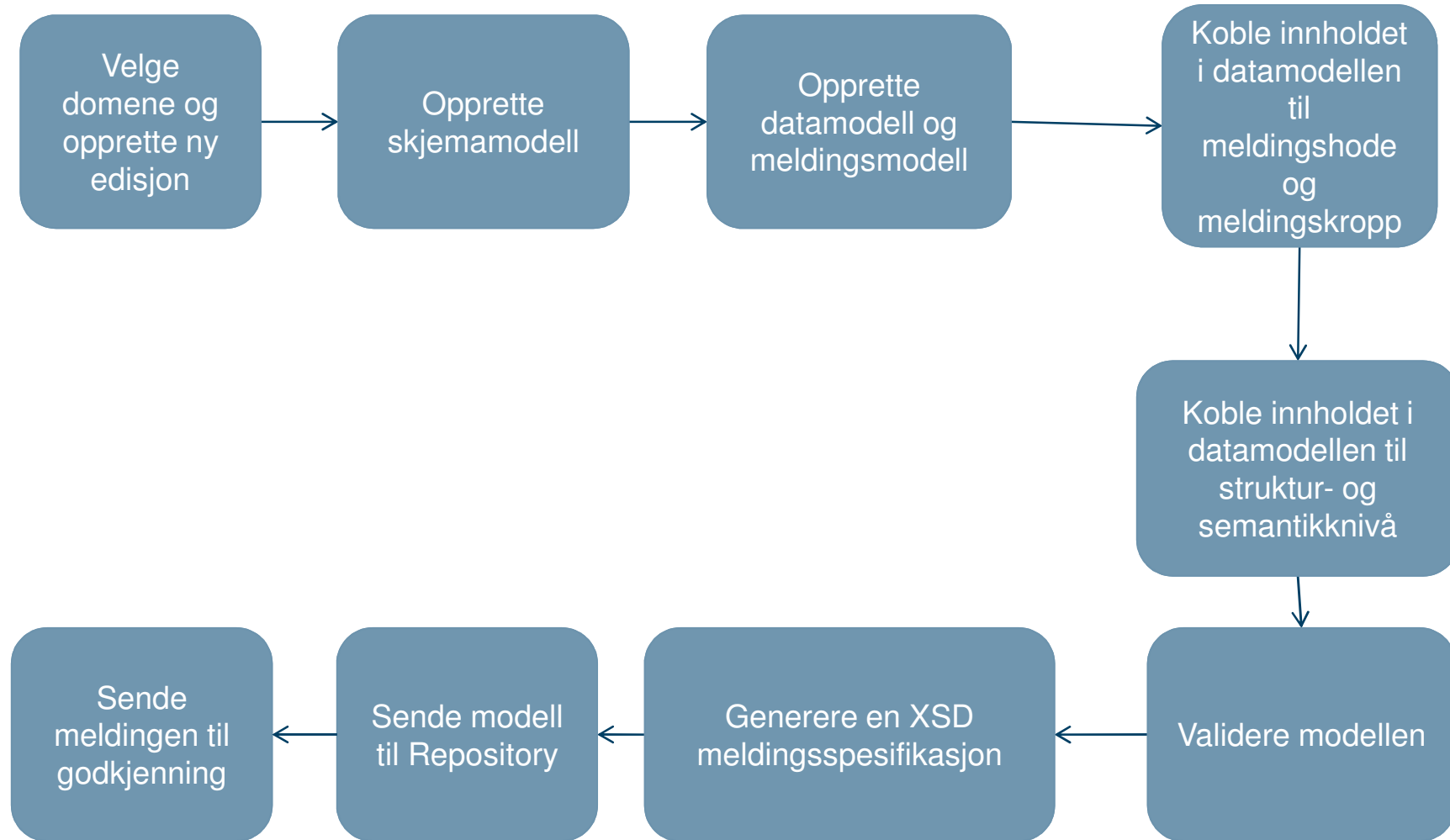
1. Melder(e)
Partene i fusjonen eller den eller de som varig overtar kontroll over ett eller flere foretak. Dersom det er flere meldere, skal en av melderne oppgis som hovedmelder i pkt. 1.1, mens øvrige meldere oppgis i pkt. 1.2. Hovedmelder inngir meldingen på vegne av samtlige meldere.

1.1 Hovedmelder
Skal alltid fylles ut.

Foretaksopplysninger

Navn	<input type="text"/>
Org.nr.	<input type="text"/>
Adresse	<input type="text"/>
Postnummer	<input type="text"/>
Poststed	<input type="text"/>
Telefonnummer	<input type="text"/>
Telefaks	<input type="text"/>
E-post	<input type="text"/>

Opprett meldingsstruktur i domeneklienten

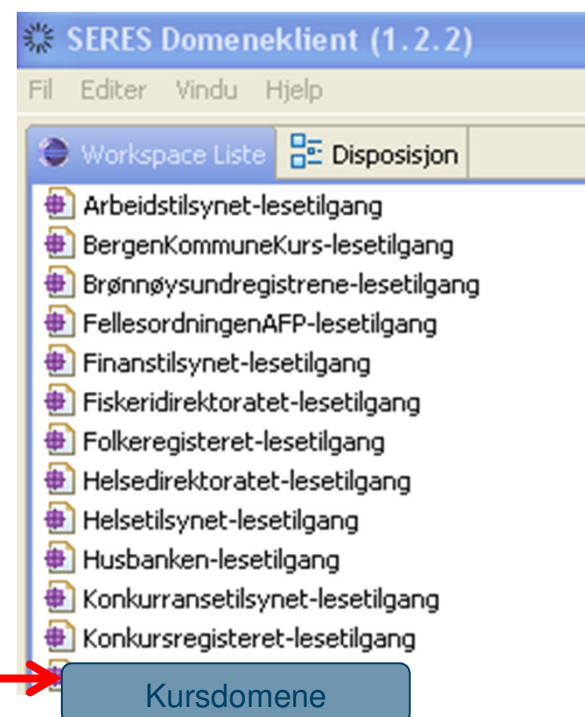

Domeneklient

- Verktøy for innsyn og redigering av metadata fra Repository
- Verktøy for oppbygging og gjenbruk av metadata
- Kan bygge opp alle nivåer
- Få en begrepsdatabase
- Generering av XSD

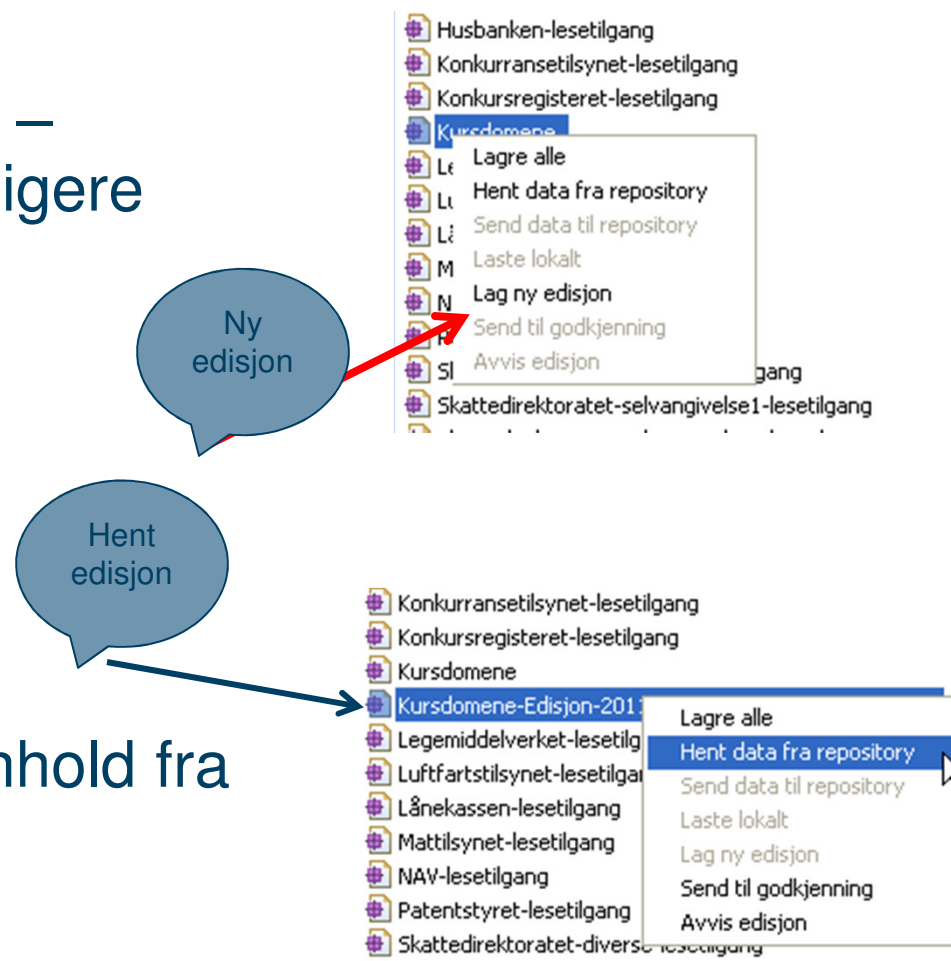
SERES Domeneklient

- Tilgang til egne metadata
- Lesetilgang til andres metadata

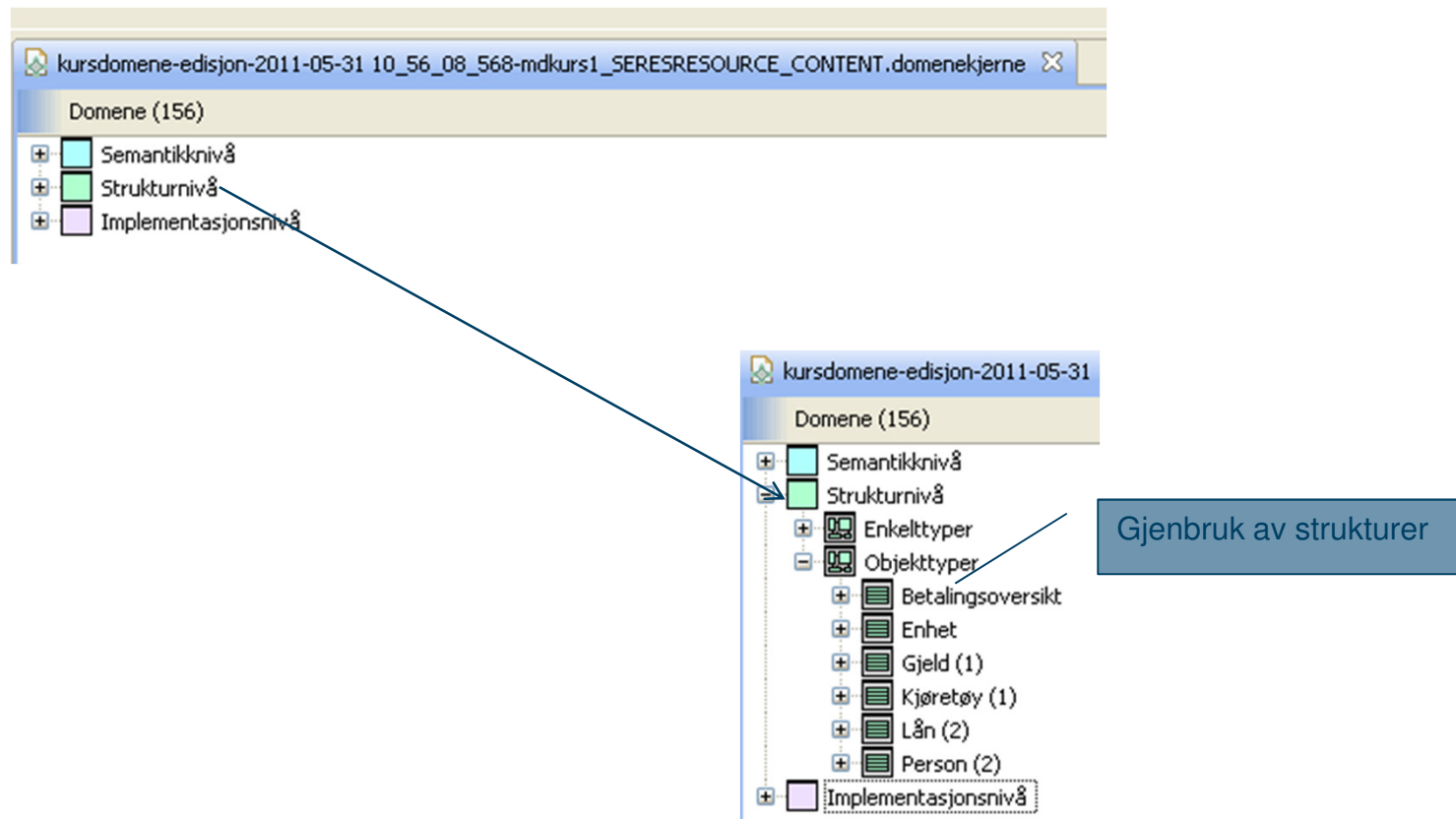
SERES Domeneklient

- Lager arbeidskopier – edisjoner – for å redigere innhold
- Henter oppdatert innhold fra Repository

SERES Domeneclient

- Her kjenner vi igjen strukturen fra metamodelen

SERES Domeneklient

- Hvordan lage et datagrunnlag for en tjeneste i Altinn?

Eksempel på data i et skjema for lånesøknad

Søknad om lån

Skjema for søknad om boliglån eller billån

Informasjon om Søker

Fødselsnummer:	<input type="text"/>
Navn:	<input type="text"/>
Adresse:	<input type="text"/>
E-post adresse:	<input type="text"/>
Inntekt	<input type="text"/>

Lån i andre låneinstitusjoner

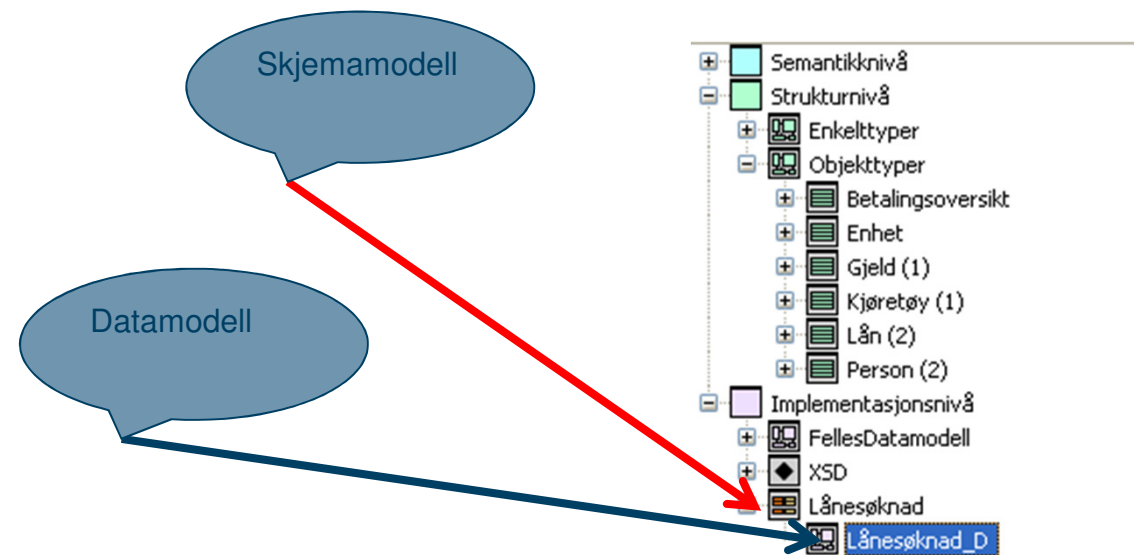
Har du andre lån i andre institusjoner? Oppgi institusjon og gjeldsbeløp.

Har du annen gjeld: Ja
 Nei

Institusjon	Gjeld
<input type="text"/>	<input type="text"/>
Total gjeld:	<input type="text"/>

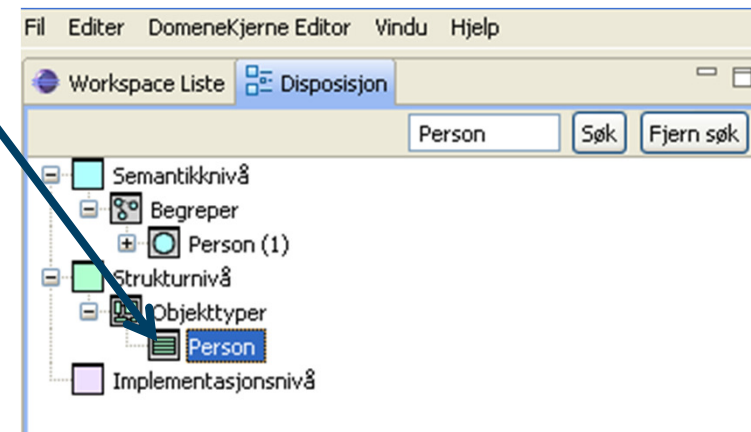
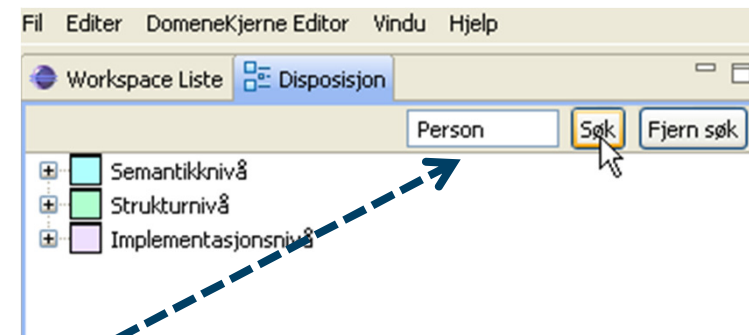
SERES Domeneclient

- Vår nye tjeneste lager vi på implementasjonsnivået

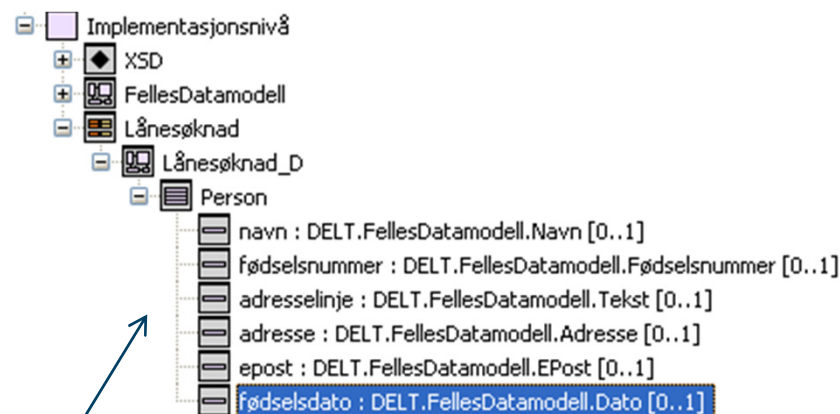
Oppbygging av skjemamodell

Gjenbruk av data – søk i innholdet

Oppbygging av datamodell

- Ønsket objekt dras inn i modellen

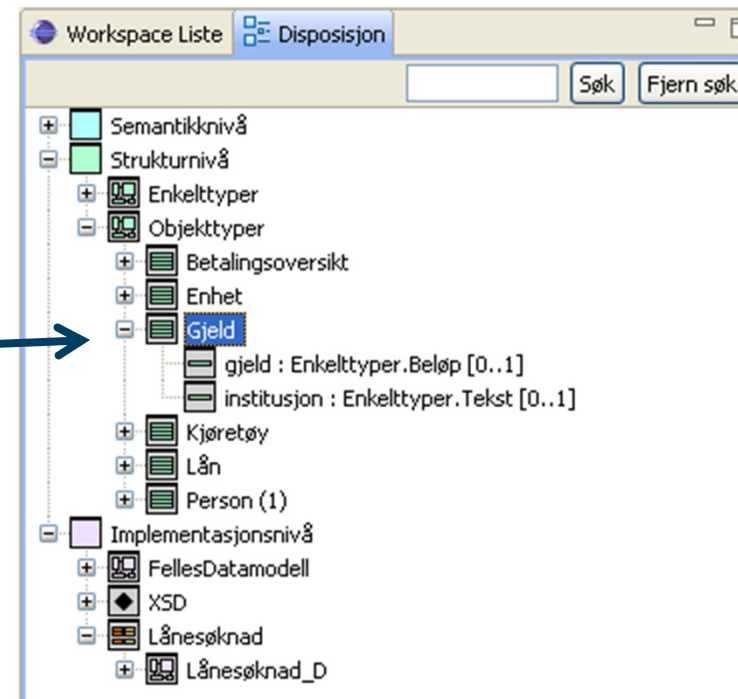

- Har disse egenskapene på sitt strukturnivå

Oppbygging av datamodell

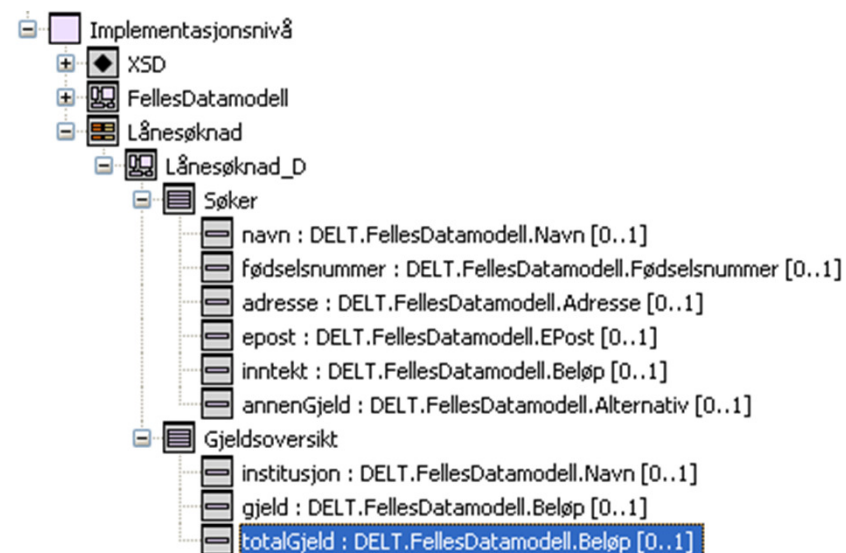
- Gjenbruk av objektet "Gjeld" fra strukturnivå

Vi kan også se egenskapene i disposisjonsvinduet for å se om det er disse vi ønsker

Oppbygging av datamodell

- Kan endre navn
- Legge til/fjerne egenskaper

Oppbygging av Meldingsmodell

- Til slutt lager vi meldingsmodell – innholdsfortegnelse

Vi definerer:

- Meldingshode
- Meldingskropp

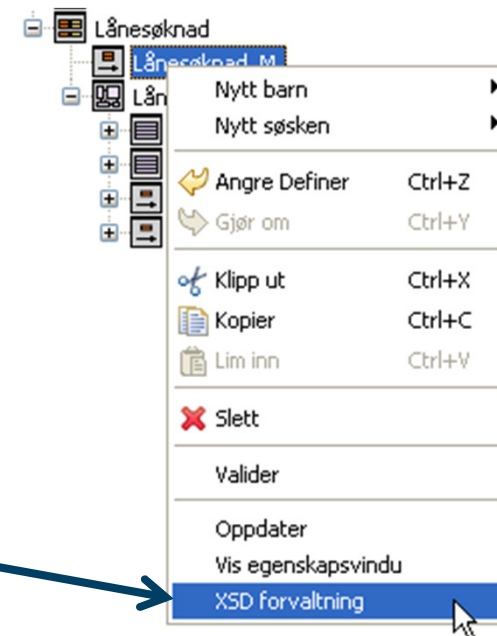
Egenskaper	
Egenskap	Verdi
Attributter	
Navn	Lånesøknad_M
Dokumentasjon	
Tegnsett	UTF8
Guid	
Relasjoner	
Meldingshode	innsender
Meldingskropper	søknad

Generering av XSD

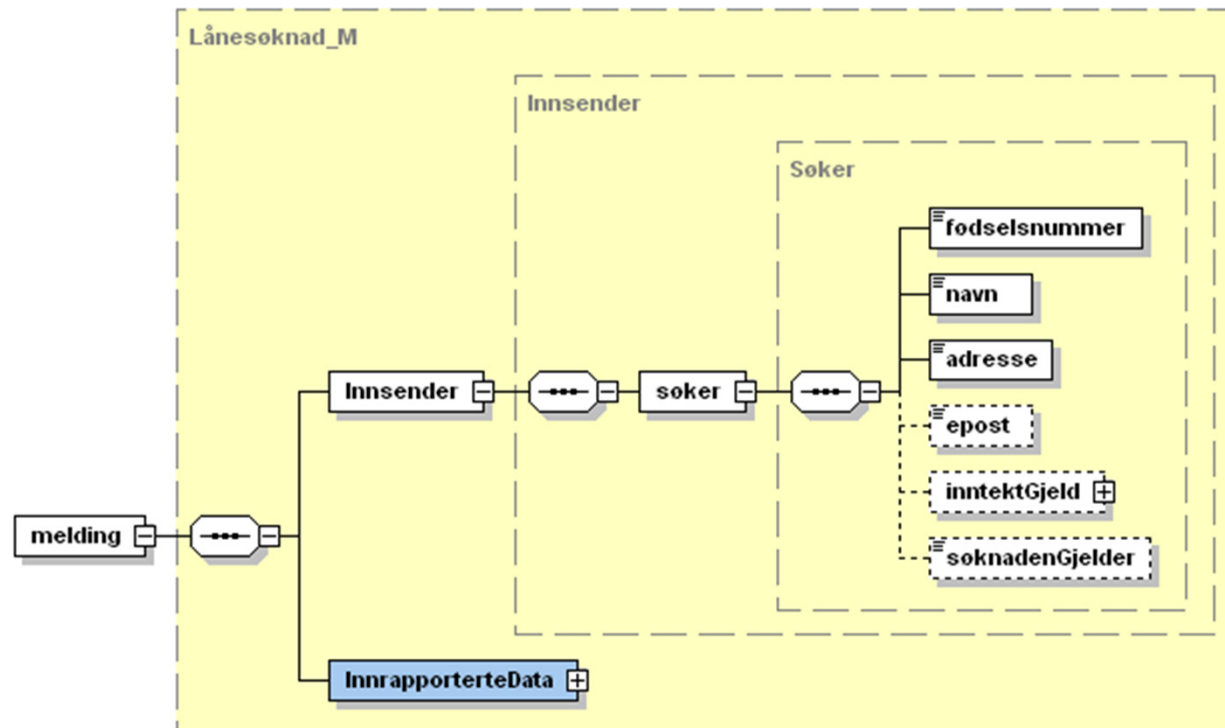
Når meldingsmodellen vår er ferdig kan vi lage en XSD

Denne kan brukes som et datagrunnlag for en tjeneste i Altinn

XSD visning med Altova XMLSpy

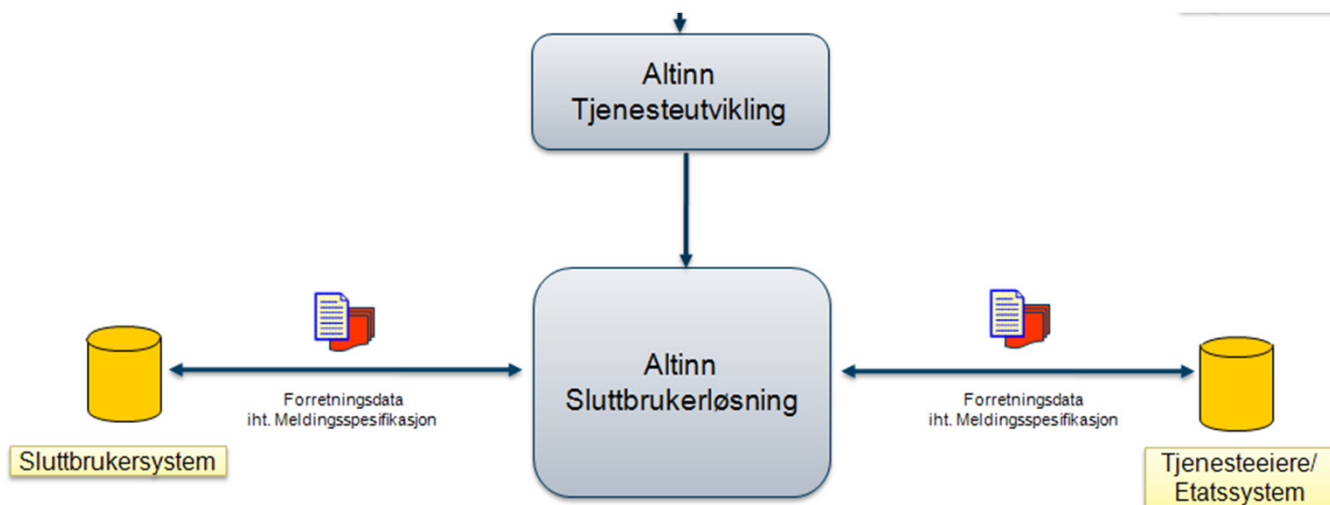
```

<xsd:import namespace="http://seres.no/xsd/forvaltningsdata" schemaLocation="http://seres.no/xsd/seres.xsd"/>
<xsd:element name="melding" type="Lånesøknad_M" seres:dataFormatProvider="SERES" seres:dataFormatId="3154" seres:namespace="
http://seres.no/xsd/Kursdomene/Lånesøknad_M/2011" seres:dataFormatVersionId="30467"/>
<xsd:complexType name="Lånesøknad_M" seres:elementtype="Meldingsmodell">
  <xsd:sequence>
    <xsd:element name="Innsender" type="Innsender"/>
    <xsd:element name="InnrapporterteData" type="InnrapporterteData"/>
  </xsd:sequence>
</xsd:complexType>
<xsd:complexType name="Innsender" seres:elementtype="Meldingsdel" seres:guid="http://seres.no/guid/Kursdomene/Meldingsdel/Innsender/4068">

```

Elektronisk innsendingstjeneste i Altinn

- Datagrunnlaget tas så inn i Tjenesteutviklingsløsningen i Altinn (TUL)
- Kan utforme skjema slik man ønsker eller bruke maler
- SERES kan enkelt tilpasses andre tjenesteutviklingsløsninger

Elektronisk innsendingstjeneste i Altinn

Søknad om lån

Skjema for søknad om bil- eller boliglån

Informasjon om søker

Vennligst fyll ut informasjon om lånesøker

Fødselsnummer	<input type="text"/>
Navn	<input type="text"/>
Adresse	<input type="text"/>
E-postadresse	<input type="text"/> *
Inntekt	<input type="text"/>

Gjeldsoversikt

Dersom du har andre lån skal dette fylles ut her

Har du annen gjeld? Ja Nei

Spørsmål?